

SUS'
Årsberetning

2010

Socialt Udviklingscenter SUS Nørre Farimagsgade 13 1364 København K
Telefon 3393 4450 sus@sus.dk www.sus.dk

Indhold

Indledning.....	3
Indsatsområder	5
SUS generelt	6
Opgaver og projekter i 2010.....	9
Bedre Tværfagligt Indsats.....	9
Den Koordinerende Kontaktperson	9
Digitalisering af dagsstruktur for mennesker med autisme.....	10
Erfaringsopsamling i Sommerferiepuljen	11
Evaluering af Børns Vilkår Trivselsprojekt.....	12
Evaluering af Social coaching.....	12
Evalueringsprojekter for Udviklingshæmmedes Landsforbund	13
FN's handicapkonvention - fem temadage.....	14
Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling.....	14
Fra indsat til udsat?	15
Hovedstadens Stof og Graviditetsnetværk (Gravid på tværs).....	16
Implementering af teknologi til mennesker med handicap	17
Inspirationsmateriale om forebyggelse og håndtering af seksuelle overgreb mod mennesker med handicap	19
Koordination og faglighed i sagsbehandlingen for borgere med personlighedsforstyrrelse	20
Mikrolån til socialt udsatte iværksættere	21
Netværk – sådan!	22
Når beboerne sætter dagsordenen.....	22
Projekt Vold & Trusler, 2008 - 2010	23
Projekt Vold som Udtryksform	24
Seksualpolitikker på specialskoler	27
Seksualrådgivning - rådgivning om kærlighedslivet, sund seksualitet og forebyggelse af seksuelle krænkelser til mennesker med udviklingshæmning	28
Sociale Opfindelser	29
Socialt udsatte grønlandere i Danmark.....	30
Søskende fokus.....	31
Tilbud til mennesker med sindslidelse og misbrug – dobbeltproblematik	31
Tværfagligt Netværk Socialpsykiatri.....	32
Udviklingshæmmet og kræftramt – et kortlægningsprojekt	33
Unge med ADHD - fastholdelse i job	33

SUS' Årsberetning 2010

Indledning

Socialt Udviklingscenter SUS arbejder med udvikling, afprøvning og implementering af nye metoder, der øger livskvaliteten hos brugerne af de sociale tilbud og sikrer et sundt arbejdsmiljø for medarbejderne. Med faglig specialviden, leg og social fantasi har vi kastet vi os ud i at finde nye løsninger på sociale udfordringer i tæt samarbejde med virksomheder, organisationer, kommuner, regioner og sociale tilbud.

2010 har i stor grad stået i de sociale opfinders tegn. Med den japanske opfinder Dr. Nakamats – manden, der har sat flest patenterede opfindelser i verden – som forbillede, har vi sluppet fantasien løs. Vi har udviklet nye projekter og metoder gennem vores sædvanlige kombination af leg og høj faglighed. Og i projekt Sociale Opfindelser har vi sammen med kreative ildsjæle, brugere og fagfolk fra sociale tilbud arbejdet med idéer til spændende løsninger på fremtidens sociale problemer.

Flere nye projekter er sat i søen – andre er godt på vej. Nogle eksempler er:

- Projekt Mikrolån 2.0 – socialt udsatte starter egne virksomheder
- Søskendefokus – ny hjemmeside med fokus på børn, der har søskende med handicap og/eller fysisk/psykisk sygdom
- Digitalisering af dagsstruktur – MemoActive giver mennesker med autisme selvstændigt overblik over deres dagsstruktur
- Unge med ADHD - flere unge med ADHD får adgang til relevant støtte i job og på sigt adgang til et langt og godt arbejdsliv
- Udviklingshæmmet og kræftramt – ny viden om særlige forhold, der gør sig gældende, når mennesker med udviklingshæmning får kræft
- Storbylandsbyen – et forsøgsbyggeri i Århus Kommune skal danne et særligt rummeligt levested for almindelige borgere, hjemløse og udsatte borgere.

SUS i udlandet

SUS arbejder ikke kun med sociale opfindelser inden for Danmarks grænser. Vi henter inspiration og inspirerer i det store udland. I årets løb har SUS's medarbejdere blandt andet:

- Holdt oplæg om Projekt Vold som udtryksform på 'Second International Conference on Violence in the Health Sector', Amsterdam
- Været på studiebesøg hos CanAssist, University of Victoria i Canada
- Holdt oplæg om vores erfaringer med teknologi og IT til mennesker med handicap på konferencerne 'ISAAC – International Society for Augmentative and Alternative Communication', Barcelona og 'IASSID – International Association for the Scientific Study of Intellectual Disabilities', Rom
- Deltaget i 'Nordic Forum' – et nordisk samarbejde omkring indsatsen for børn med psykisk syge forældre
- Udvidet vores internationale netværk af eksperter inden for social innovation
- Besøgt udviklingsorganisationer, der arbejder med social innovation i England
- Haft tæt samarbejde og besøg af Stu Conger fra Canada – ophavsmanden til begrebet 'sociale opfindelser'
- Besøgt udviklingsorganisationen Proud2be i Cape Town – med henblik på fremtidigt samarbejdsprojekt for udsatte børn og unge i Cape Town.

Alle steder oplever vi, at den internationale interesse for SUS's arbejde er stor.

Brugerpanel for mennesker med kognitive handicap

'SUS vil være bannerfører for brugerindflydelse'. Sådan lyder én af vores visioner. Derfor inddrager vi også brugerne i metodeudvikling og nye sociale opfindelser. SUS oprettede allerede i 2009 de første to brugerpaneler – med hhv. mennesker berørt af hjemløshed og brugere af sociale caféer, drevet af KFUM's Sociale Arbejde. I 2010 så et tredje panel dagens lys. Det nye kvalitetspanel, skal ligesom de øvrige brugerpaneler, medvirke til udvikling af idéer til nye fokusområder og ikke mindst være med til at udbrede kendskabet til basale rettigheder for brugerne.

Kvalitetspanelet består af syv deltagere i forskellige aldre og med forskellige former for handicap - herunder udviklingshæmning og senhjerneskade.

SUS inviterer - og lader sig invitere

Også 2010 har budt på en række arrangementer, hvor SUS'ere har stået i spidsen for temamøder, konferencer, netværks- og dialogmøder. Vi har blandt andet:

- Afholdt temadag om 'Kommunikation uden konflikter'
- Afholdt to 24-timers seminarer om den gode voldsforebyggende indsats
- Gennemført femte forløb af uddannelsen "Rådgiver i forebyggelse af vold"
- Gennemført dialogmøder om magtanvendelse
- Afholdt kursusdage for brugere og personale i brugen af nye IT-redskaber
- Afholdt konference om sindslidelse og misbrug
- Afholdt temadag om bedre tværfaglig indsats for børn af forældre med misbrug og/eller sindslidelse.
- Afholdt regionale temamøder om FN's Handicapkonvention
- Afholdt netværksdage for aktører på grønlænderområdet
- Holdt oplæg på HK-kommunals Fagdage
- Afholdt 'Social Opfindescamp 2010'

Formidling

Formidling er et vigtigt element i alle SUS-projekter. Vi deler ud af vores viden gennem alt lige fra film, debatoplæg, temadage og konferencer – eller på skrift gennem hjemmesider, magasiner, rapporter eller metodehæfter.

I 2010 bestod vores formidling blandt andet af:

- 'Bedre tværfaglig indsats' – samarbejdsmodel og pjecer til aktører i hhv. psykiatri- og misbrugsbehandling.
- 'Fra Grønland til Danmark' – fortællinger om at flytte fra Grønland til Danmark
- Idekatalog: 'Fra gratis til fast grund' om indsatsen for udsatte grønlændere
- Opdatering af pjecer om seksuelle overgreb mod mennesker med handicap
- Helsefondens Prisopgave: 'Mennesker med dobbeltdiagnose kræver ikke dobbelt indsats'
- Temamagasin: 'Dement og voldsom - uden at vide det' og
- 6 nyhedsbreve fra Vold som Udtryksform
- En række filmklip til forskellige hjemmesider
- To udgaver af SUS-Nyt

SUS i medierne

I løbet af 2010 er SUS ofte blevet kontaktet af medierne. Formålet med kontakten er især at bidrage med viden fra konkrete projekter og det stiller vi selvfølgelig gerne op til.

Nogle få eksempler fra SUS' optræden i medierne:

- Projekt Mikrolån har fortsat haft mediernes interesse i 2010 – det førte blandt andet til flere omtaler i TV-avisen
- Projektet Implementering af Teknologi til mennesker med handicap har i 2010 oplevet pressedækning – blandt andet i forbindelse med socialministerens store interesse for projektet.
- Den nye hjemmeside www.søskendefokus.dk – om søskende til børn med handicap eller psykisk/fysisk sygdom – er flittigt blevet omtalt i organisations- og fagblade.
- Mobning på arbejdspladsen og SUS's hjemmeside www.stopmobning.dk fik DR Nyheders interesse

Indsatsområder

Sociale opfindelser

Hele SUS' virke er baseret på metodeudvikling og nytækning i opgaveløsningen. Vi er kendt for levende processer og masser af nye ideer. Den tankegang er også blevet udfoldet i Projektet 'Sociale Opfindelser'. Gennem fx litteraturstudie, netværksaktiviteter, rådgivning til sociale opfindere og en 24 timers Social Opfindelses Camp har projektet i årets løb indsamlet viden og erfaringer med forskellige metoder, der kan udvikle bedre betingelser for nye indsatser og løsninger på sociale problemer.

Mennesker med sindslidelser og misbrug

Mennesker med sindslidelser og misbrug er dobbeltbelastede og lades ofte i stikken af det eksisterende behandlingssystem. Sammen med Landsforeningen SIND satte vi problematikken på dagsordenen med en landsdækkende konference på Christiansborg. Konferencen blev fulgt op med en undersøgelse af kommunale tilbud og eksisterende viden på området – og en rundbordssamtale med førende eksperter fra kommuner og psykiatri. Som prikken over 'et vandt SUS-konsulenterne Helsefondens Prisopgave 2010, hvor mennesker med sindslidelse og misbrug var årets tema.

Brugerindflydelse

Brugerindflydelse er en rød tråd i vores projekter. I 2010 har Forum for brugerindflydelse fortsat haft fokus på udbredelse og implementering af de mange gode idéer og metoder, der siden projektets start er sat i søen. Herunder 'BrugerindflydelsesIndeks' – et elektronisk redskab til at måle og udvikle brugerindflydelse. Men også nye projekter med fokus på brugerindflydelse har set dagens lys: 'Når beboerne sætter dagsordenen' sætter fokus på mennesker med udviklingshæmning i botilbud. Målet er at skabe grundlag for beboernes selvbestemmelse – og at medarbejderes kompetencer styrkes, så de kan være med til at sikre brugernes indflydelse i praksis.

IT til mennesker med kommunikative handicap

Evnen til at kommunikere med andre er et basalt behov for mennesker. Det var afsættet for SUS, da vi i efteråret 2008 satte gang i projekt IAT, Implementering af teknologi til mennesker med handicap. Projektet har fx præsenteret nye kommunikationsprogrammer som Skype i en light-version. Derudover har vi oprettet Innovationsnetværket 'HandicapogIT', der tematiserer krydsfeltet mellem IT, innovation og handicap. Vi har afprøvet en model for annoncering, rekruttering og fastholdelse af IT-frivillige på bosteder, indgået virksomheds- og forskningssamarbejder og formidlet projekterfaringer nationalt og internationalt.

Sagsbehandling med borgerne i centrum

Mange kommuner oplever store udfordringer, når det handler om at få sagsbehandlingen til at glide smertefrit for borgere, der er i kontakt med flere sektorer og tilbud. Koordination på tværs er lettere sagt end gjort. SUS har i 2010 samarbejdet med Frederiksberg og Københavns Kommuner om at udvikle og implementere nye arbejdsgange og redskaber, der skal forbedre koordination og samarbejde for borgere såvel som sagsbehandlere og deres samarbejdspartnere. Gennem de senere år har vi samlet erfaringer både fra børne-, handicap- og socialpsykiatriområdet. Nyeste skud på stammen er et projekt sammen med fire kommuner, der sætter borgeren i centrum ved at udvikle metoder til fremskudt sagsbehandling for borgere med sindslidelser.

Vold som udtryksform

SUS har i en årrække sat fokus på voldsforebyggelse på danske arbejdspladser. 2010 var ingen undtagelse. Temamagasiner, temamøder og rådgiveruddannelser er nogle af årets aktiviteter. Et helt nyt og populært redskab er det webbaserede 'Arbejdspladstjek', som gør det muligt for arbejdspladser at 'tage temperaturen' på den voldsforebyggende indsats. Med redskabet bliver det nemmere at planlægge målrettede udviklingsindsatser på det voldsforebyggende område.

Mangfoldighed af opgaver

Mange store og mindre projekter fylder i SUS' kalender. SUS' konsulenter er iværksættere i stort omfang. I tæt samarbejde med opdragsgiverne og mennesker som har brug for støtte. Udviklingsaktiviteter, evalueringsopgaver, erfaringsopsamlinger, studiebesøg, oplæg og undervisning er blot et udpluk af de mange aktiviteter, der præger hverdagen i SUS.

Læs mere om de konkrete aktiviteter senere i beretningen - under de enkelte projekter.

SUS generelt

Socialt Udviklingscenter SUS er en uafhængig, almennyttig, nonprofit forening der løser opgaver i forhold til socialt sårbare grupper. Socialt Udviklingscenter SUS' mission er at udvikle og gennemføre initiativer, der fremmer mulighederne for et godt liv for mennesker, som befinder sig i en svær livssituation. SUS arbejder primært med:

- Socialt arbejde i relation til mennesker med sindslidelse
- Børn med psykisk syge forældre
- Livsvilkår for mennesker med handicap
- Forebyggelse af seksuelle krænkelser mod mennesker med handicap
- Forebyggelse af vold og mobning på arbejdspladser
- Frivilligt socialt arbejde
- Det rummelige arbejdsmarked
- Boligsociale forhold

SUS samarbejder med og løser opgaver for:

- Brugerorganisationer
- Boligselskaber
- Kommuner
- Regioner
- Ministerier
- EU
- Fonde
- Private virksomheder
- Fagforeninger
- Frivillige organisationer
- Uddannelses- og forskningsinstitutioner.

SUS har ikke optaget nye medlemmer i 2010. Et medlem har udmeldt sig, nemlig Dansk Kvindesamfund. Medlemskredsen består herefter af 19 organisationer. Det er:

- Foreningen af social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark
- Boligselskabernes Landsforening
- Danske Handicaporganisationer
- Københavns Kommune
- Socialpolitisk Forening

- Socialpædagogernes Landsforbund
- Ballerup Kommune
- Det Europæiske Hus
- Landsforeningen LEV
- HK/Kommunal
- Landsforeningen SIND
- FOA – Fag og Arbejde
- Kirkens Korshær
- Dansk Socialrådgiverforening
- Landsforeningen for Socialpædagoger
- Ergoterapeutforeningen
- Dansk Psykologforening
- ULF, Udviklingshæmmedes Landsforbund
- ULF Ungdom

Bestyrelsen havde i 2010 følgende sammensætning:

- Socialdirektør Ole Pass, Foreningen af social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark
- Formand Stig Langvad, Danske Handicaporganisationer
- 1. Forbunds næstformand Marie Sonne, Socialpædagogernes Landsforbund
- Konsulent Tage Jensen, Boligselskabernes Landsforening
- Næstformand Frede Budolfson, Landsforeningen SIND
- Formand for Socialpolitisk Udvalg Per Støve, HK-Kommunal
- Direktør Jens Elmelund, Københavns Kommune
- Landsformand Sytter Kristensen, Landsforeningen LEV
- Chefkonsulent Jesper Henriksen (medarbejderrepræsentant), Socialt Udviklingscenter SUS.

På mødet den 18. maj konstituerede bestyrelsen sig med Ole Pass som formand og Stig Langvad som næstformand.

Ligeledes blev Jens Folkersen (konsulent i FOA – Fag og arbejde) genvalgt som 1. suppleant og Ulrik Frederiksen (Dansk Socialrådgiverforening) blev valgt som 2. suppleant ved foreningens generalforsamling den 18. maj.

Der blev holdt fire bestyrelsesmøder i 2010.

SUS har udviklet et godt team af højt kvalificerede medarbejdere. Det bestod i 2010 af:

- Chefkonsulent Andreas Hjorth Frederiksen
- Projektmedarbejder Anne Sørensen
- Sekretær Bente Andersen
- Udviklingschef Bernhard Jensen
- Konsulent Birgitte Bækgaard Brasch
- Studentermedarbejder Birgitte Kofod-Svendsen
- Chefkonsulent Bjarne Møller
- Studentermedarbejder Bodil Pugholm Andersen
- Studentermedarbejder Cecilia Hegnsvad
- Studentermedarbejder Christoffer Zeuthen
- Specialkonsulent Gunvør Munch
- Kommunikationskonsulent Hanne Juul Nielsen
- Studentermedarbejder Ida Rausch
- Chefkonsulent Ivan Christensen

- Chefkonsulent Jesper Henriksen
- Specialkonsulent Johannes Holm-Rasmussen
- Chefsekretær Karin Toft Christensen
- Chefkonsulent Kasper Nizam
- Kontormedhjælper Kirsten Reiche Sørensen
- Specialkonsulent Lotte Hansen
- Projektmedarbejder Louise Boye Larsen
- Studentermedarbejder Lærke Holstebro
- Studentermedarbejder Maja Lindemann Sørensen
- Konsulent Maria Lincke Jørgensen
- Konsulent Maria Trangbæk Ahrensburg
- Praktikant og studentermedarbejder Mie Thøger Pedersen
- Regnskabschef Ole Rønn
- IT-studentermedarbejder Oskar Enghoff
- Specialkonsulent Pauline Hagensen
- Direktør Per Holm
- Chefkonsulent Puk Draiby
- Konsulent Tina Hjulmann Meldgaard
- Studentermedarbejder Vibeke Bruhn-Toft
- Regnskabsmedhjælper Viera Knipschildt.

Hertil kommer en lang række ad hoc konsulenter, der har indgået i afgrænsede udviklings- og udredningsopgaver.

Opgaver og projekter i 2010

Bedre Tværfagligt Indsats

SUS har fortsat arbejdet med at støtte kommuner og regioner i at udvikle bedre tværfaglig indsats for børn, der har forældre med sindslidelse og/eller misbrug. Dette er sket i en række projekter:

- I 2010 er fire projekter, hvor SUS har støttet fire kommuner i at implementere BTI-modellen, blevet afsluttet. Alle projekter var finansieret af Servicestyrelsen:
 - BTI-Fanø
 - BTI-Gentofte
 - BTI-Ballerup
 - BTI-Allerød
- Derudover har SUS arbejdet videre med at lave et netværk blandt de 19 kommuner, der har modtaget støtte fra Servicestyrelsen, til implementering af BTI-modellen. Der er her afholdt ét netværksmøde, udarbejdet to pjecer og blevet arbejdet med en implementeringsguide.
- I 2010 påbegyndtes også arbejdet med at lave en opdatering af BTI-mappen, på baggrund af de lovændringer, der følger af Barnets Reform, der træder i kraft den 1. januar 2011. Også dette arbejde gennemføres for Servicestyrelsen.

Kontakt

Bjarne Møller, bj@sus.dk og Jesper Henriksen, jeh@sus.dk

Den Koordinerende Kontaktperson

Formål

Socialt Udviklingscenter SUS gennemfører sammen med Københavns Kommune 'Projekt Koordinerende Kontaktperson – et treårigt udviklingsprojekt om koordinering af indsatsen for borgere med sindslidelse i Københavns Kommune'.

For borgere med sindslidelse kan overgangen fra patient i den regionale behandlingspsykiatri og/eller fra kriminalforsorgens regi til den kommunale socialpsykiatri være vanskelig. Ofte er der en række forhold som borgeren skal forholde sig til, fx økonomi og bolig, og det kan være vanskeligt at finde vej til de rette ydelser, som er spredt mellem forskellige myndigheder.

Målet med projektet er at sikre borgere med sindslidelse

- bedre overblik over eget sagsforløb i overgangen mellem regionale og kommunale myndigheder
- lettere adgang til den kommunale forvaltning
- bedre information om muligheder for støtte
- at tilbuddene kommer på det rigtige tidspunkt
- højere grad af inddragelse i eget sagsforløb

I perioden 2009-2012 udvikles og implementeres en ny funktion i den kommunale sagsbehandling, som koordinerende kontaktperson, der skal sikre en koordineret indsats overfor projektets to målgrupper:

1. Borgere med sindslidelse, som står foran udskrivning fra behandlingspsykiatrien eller som for nylig har afsluttet et længerevarende behandlingsforløb
2. Borgere med sindslidelse, der er domsanbragte, og som står foran udskrivning.

Aktiviteter

I 2010 har kommunale sagsbehandlere samt relevante samarbejdspartnere deltaget i workshops og formuleret visioner og målsætninger for den koordinerende kontaktpersons rolle og funktioner. På baggrund af

visionerne og målsætningerne er der udviklet en koordinatormappe med beskrivelse af nye arbejdsgange, udrette-dagsorden og netværkskort. Koordinatormappen skal understøtte den koordinerende indsats. Borgere med sindslidelse og personlige erfaringer med overgangen fra indlæggelse til udskrivning, har ligeledes været inddraget i udviklingsforløbet og har bl.a. givet feedback på de udviklede redskaber.

Som et led i udviklingsforløbet har der endvidere været gennemført et undervisningsforløb med fokus på metoder og redskaber til koordinering og tværfagligt samarbejde, hvor kommunale sagsbehandlere har deltaget.

Projektperiode

Maj 2009 – marts 2012

Rekvirent

Københavns Kommune

Kontakt

Kasper Nizam, kn@sus.dk

Digitalisering af dagsstruktur for mennesker med autisme

Projektet gennemføres som et samarbejde mellem Københavns Kommune, Gladsaxe Kommune og Rødovre Kommune, og vedrører i alt 80 borgere med autisme eller autistiske træk samt 80 pædagogiske medarbejdere fordelt på i alt 10 tilbud.

Formål

Formålet med projektet er at reducere den tid som pædagogisk personale anvender på at skabe dagsstruktur for borgere med autisme eller autistiske træk. Projektet vil demonstrere det arbejdskraftfrisættende potentiale, der opstår, når autister ved hjælp af en mobil digital dagsstruktur, en MemoActive, selvstændigt kan få overblik over deres dagsstruktur. Projektets udgangspunkt er en tidsreduktion på 23 minutter pr. dag pr. medarbejder.

Af positive sideeffekter forventes desuden at være en øget selvstændighed for borgerne, der deltager i projektet, samt en reduktion i adfærdsregulering for personalet, der vil betyde et bedre arbejdsmiljø for medarbejdere såvel som øget livskvalitet for beboerne.

Aktiviteter

Hovedaktiviteterne i projektet var i 2010:

- Udvælgelse, kontakt og samarbejdsaftaler med kommuner, bosteder og leverandører
- Identificering af projektdeltagere (beboere, medarbejdere og koordinatører)
- Kick off møde med kommunerne
- Gennemførelse af kvartalsvise arbejdsgruppemøder med leverandører
- Gennemførelse af kvartalsvise styregruppemøder med kommunekoordinatorer
- Gennemførelse af månedlige kommunestyregruppemøder med projektets to kommunestyregrupper
- Gennemførelse af halvårlige referencegruppemøder
- Anskaffelse af teknologi og opbevaringsudstyr
- Udvikling af videomanualer
- Udvikling af skriftlige manualer
- Gennemførelse af undervisning
- Udvikling af målsætningsplaner
- Personlige opsætninger af maskiner
- Udvikling af evalueringsdesign og gennemførelse af baselinemåling
- Gennemførelse af midtvejsmåling

- Læringsseminarer
- Løbende processtøtte
- Formidling af projektets resultater

Projektperiode

1. januar 2010- 31. juli 2011

Finansiering

ABT-fonden finansierer 75 % af projektets samlede udgifter. De tre deltagende kommuner har en egenfinansiering på 25 %

Samarbejdsparter

Københavns, Gladsaxe og Rødovre Kommuner. Københavns Kommune er projektejer og har den økonomiske og administrative projektledelse. Alexandra Institut A/S, Kommunikationscentret i Hillerød og Abilia Aps er, ligesom SUS, leverandører i projektet.

Kontakt

Maria Lincke Jørgensen, mlj@sus.dk

Erfaringsopsamling i Sommerferiepuljen

Socialt Udviklingscenter SUS gennemfører en erfaringsopsamling af aktiviteter i Sommerferiepuljen 2008 og Sommerferiepuljen 2009-2012. Sommerferiepuljen skal støtte frivillige foreningers arbejde med at arrangere sommerferier for socialt udsatte familier. Sommerferierne og de efterfølgende aktiviteter har til formål at bidrage til at forbedre familiernes situation.

Formål

Formålet med erfaringsopsamlingen er at dokumentere, hvilke typer af aktiviteter, der bidrager til at familierne kommer ud af deres udsatte situation. De overordnede spørgsmål er: *Hvilke aktiviteter har projekterne gennemført, hvem og hvor mange har deltaget i projekternes aktiviteter og hvilken effekt har aktiviteterne haft på deltagernes hverdag?*

Erfaringsopsamlingen er et led i puljens metodeudvikling.

Aktiviteter

Erfaringsopsamlingen bygger på:

- Projektansøgninger
- Spørgeskemaundersøgelser og statusrapporter fra projektledere
- Fokusgruppinterviews med projektdeltagere – børn og voksne
- Ressourcegruppemøder med repræsentanter fra Socialministeriet og puljens projektledere
- Midtvejstemadag
- Årlige statusrapporter med viden om projekternes aktiviteter og deltagerens udbytte
- Slutrapport
- Afslutningskonference

Projektperiode

2010 - 2013

Rekvirent/finansiering

Socialministeriet

Kontaktperson

Anne Sørensen, ans@sus.dk

Evaluering af Børns Vilkår Trivselsprojekt

Formål

Sociale Udviklingscenter SUS gennemfører en evaluering af Børns Vilkår Trivselsprojekt. Evalueringen indeholder en intern procesevaluering og en evaluering af Børns Vilkår Trivselsprojekt med fokus på målopfyldelse i forhold til tilfredshed, relevans og effekt.

Aktiviteter i 2010

I forbindelse med evalueringen er der gennemført følgende aktiviteter:

- møder med projektleder og faglig koordinator
- fokusgruppeinterview med alle i projektgruppen
- fokusgruppeinterview med børn, lærere og forældre der har gennemført et Trivselsforløb
- fokusgruppeinterview med børn og lærere der har hørt et Trivselsoplæg
- udarbejdelse af et smiley-spørgeskema til børn.

Projektperiode

1. februar 2009 – 1. april 2011

Rekvirent

Børns Vilkår

Samarbejdspartnere

Børns Vilkår

Kontakt

Maria Trangbæk Ahrensburg, mt@sus.dk

Tina Hjulmann Meldgaard, thm@sus.dk

Evaluering af Social coaching

Sociale Udviklingscenter SUS har evalueret projektet Social coaching for Værestedet Fundamentet. Social coaching skal styrke brugernes sociale og faglige kompetencer og hjælpe dem til at opretholde en stabil tilværelse.

Formål

I evalueringen stiller Sociale Udviklingscenter SUS skarpt på social coaching som metode i socialt arbejde. Evalueringens overordnede spørgsmål er: Hvad er social coaching og hvad gør metoden anvendelig i forhold til målgruppen?

Målet for evalueringen er, at:

- social coaching som metode er grundigt beskrevet, så Fundamentet har et godt udgangspunkt for at udbrede kendskabet til metoden
- den fungerer som afsæt for Fundamentets videre udvikling af projektet og metoden.

Aktiviteter

Evalueringens aktiviteter er:

- Mindre litteraturstudie
- Interview med Sociale coaches
- Interview med brugere
- Interview med samarbejdspartnere

- Fokusgruppe med sociale coaches
- Registrant over forandringer hos brugere
- Afsluttende rapport/metodebeskrivelse

Projektperiode

2010-2011

Rekvirent

Fundamentet

Kontakt

Anne Sørensen, ans@sus.dk

Evalueringsprojekter for Udviklingshæmmedes Landsforbund

Formål

Socialt Udviklingscenter SUS har af Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF) fået til opgave at evaluere tre projekter samt give processtøtte til projektledelse.

Aktiviteter i 2010

- **Projekt "ULF på Banen"**
 - Sparring med og processtøtte til projektleder i ULF.
 - Indsamling af evalueringsempiri i form af både kvalitativ og kvantitativ data som fx interviews, observationer, logbog og målinger.
 - Udarbejdelse af evalueringsrapporten "Blod på tanden. Når mennesker med udviklingshæmning for smag for politik."
- **Projekt "Idé- og demokratiprojekt – udvikling af ULFs mediarbejde"**
 - Sparring med og processtøtte til projektleder i ULF.
 - Indsamling af evalueringsempiri i form af både kvalitativ og kvantitativ data som fx observationer, logbog og målinger.
- **Projekt "DigiSund"**
 - Sparring med og processtøtte til projektleder i ULF.
 - Udvikling af værdimål og succeskriterier for projektet i samarbejde med projektleder og andre centrale medarbejdere fra ULF.

Projektperiode

"ULF på Banen": 1. januar 2008 – 31. december 2010

"Idé- og demokratiprojekt – udvikling af ULFs mediarbejde": 1. januar 2009 – 31. juni 2011

"DigiSund": 1. juli 2010 – 31. juni 2014

Rekvirent

Udviklingshæmmedes Landsforbund

Kontakt

Tina Hjulmann Meldgaard, thm@sus.dk

FN's handicapkonvention

- fem temadage

Sociale Udviklingscenter SUS gennemførte i november 2010 og januar 2011 fem temadage om FN's handicapkonvention for Socialministeriet. Temadagene indgik i en formidlingsindsats om indholdet og betydningen af FN's handicapkonvention for mennesker med handicap. I alt deltog 435 mennesker med udviklingshæmning og medarbejdere ansat på bosteder, værksteder og fritidstilbud for mennesker med udviklingshæmning.

Formål

Formålet med temadagene var at:

- Øge målgruppernes kendskab til FN's handicapkonvention
- Øge målgruppernes kendskab til, hvordan FN's handicapkonvention kan omsættes i hverdagen
- Give plads til dialog mellem deltagerne om FN's handicapkonvention: Hvad synes DU, der er brug for at sætte fokus på i DIN dagligdag?
- Udvikle og formidle metoder/redskaber til formidling af FN's handicapkonvention til mennesker med udviklingshæmning

Aktiviteter

- Fem temadage for mennesker med udviklingshæmning og medarbejdere ansat på bosteder, værksteder og fritidstilbud for mennesker med udviklingshæmning. Temadagene blev afholdt i henholdsvis København, Sorø, Skørping, Sønderborg og Herning
- Inddragelse af relevante medier – herunder medier, der henvender sig til henholdsvis mennesker med udviklingshæmning og støttepersonale, eksempelvis fagblade, TV Glad mv.
- Erfaringsopsamling fra temadagene
- Materiale målrettet støttepersonale med metoder/redskaber til at formidle handicapkonventionen til mennesker med udviklingshæmning

Projektperiode

Juni 2010 - marts 2011

Rekvirent

Servicestyrelsen
Socialministeriet

Samarbejdspartnere

ULF, Udviklingshæmmedes Landsforbund

Kontakt

Maria Trangbæk Ahrensburg, mt@sus.dk

Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling

Formål

'Forum for brugerindflydelse og metodeudvikling' har til formål at sikre udvikling og fastholdelse af viden, erfaringer, metoder og gode eksempler indenfor det sociale arbejde med særlig fokus på brugerindflydelse. Desuden skal der - i relation til sårbare og udsatte befolkningsgrupper - etableres en platform for videreudvikling af metoder til inklusion gennem empowerment og deltagelse.

Projektet skal indsamle og systematisere viden - for derefter at distribuere den indsamlede viden og de

tilknyttede erfaringer. Desuden skal projektet danne ramme om udveksling af informationer gennem arrangementer, kurser, publikationer mv.

Endelig skal projektet udvikle og igangsætte kurser og projekter om implementering af relevante praktiske metoder og brugerindflydelse, der retter sig mod såvel brugere som støtte-personale.

Aktiviteter i 2010

- **Brugerindflydelsesindeks.** Socialt Udviklingscenter SUS udviklede i 2009 brugerindflydelsesindekset målrettet mennesker med sindslidelse. I 2010 har Socialt Udviklingscenter SUS udviklet en elektronisk udgave af brugerindflydelsesindekset, så det er tilgængeligt og brugbart for offentligheden. I sammenhæng med dette har Socialt Udviklingscenter SUS udarbejdet en manual, der guider rekvisiterne af brugerindflydelsesindekset gennem forløbet. Der er desuden udviklet og afholdt kursus i Brugerindflydelsesindekset på tre sociale caféer. På kurset blev beboere og medarbejdere på caféerne bekendte med anvendelsen af brugerindflydelsesindekset og er på nuværende tidspunkt i gang med at gennemføre et forløb.
- **Borgerindflydelse – Fra bruger til borger.** Der er udviklet et koncept for og afholdt en drømmedag på en social café i København. Formålet med drømmedagen er at synliggøre og konkretisere café-gæsternes drømme gennem kreative metoder som foto, poesi og musik. Der er udarbejdet en drejebog for afholdelse af drømmedage. Drejebogen er offentligt tilgængelig på www.brugerindflydelse.dk.
- **Formidlingskorps/brugerpaneler.** Der er gennemført i alt 4 fire møder for tidligere hjemløse/socialt udsatte og mennesker med kognitive handicap.
- **Brugerinddragende ledelse.** Der er afholdt arrangementer med fokus på at udvikle metoder til at sikre brugernes engagement i ledelsen af sociale tilbud – heriblandt temadagen "Brugerindflydelse – nej tak!", hvorfra der også blev produceret en opfølgende avis.
- **Formidling.** Der er produceret en Forum-folder, der introducerer adskillige af projektets aktiviteter. Der er desuden produceret yderligere tre filmklip, og arbejdet på en ny udgave af projekthjemmesiden www.brugerindflydelse.dk.
- **Brugernes Bazar.** SUS deltog i Brugernes Bazar med forskellige elementer af Forum.

Projektperiode

1. januar 2010 – 31. december 2011

Rekvirent

Socialministeriet

Samarbejdspartnere

KFUM's Sociale Arbejde

Kontakt

Bernhard Jensen, bj@sus.dk

Tina Hjulmann Meldgaard, thm@sus.dk

Fra indsat til udsat?

Rådslagning med familie, venner og netværk skal gøre det lettere for indsatte i danske fængsler at vende tilbage til en normal tilværelse efter afsoning.

I samarbejde med Statsfængslet i Vridsløselille har Socialt Udviklingscenter SUS gennemført pilotprojektet 'Fra indsat til udsat?'. Projektet havde til formål at udvikle og afprøve en rådslagningsmodel.

Fire indsatte i Statsfængslet i Vridsløselille har været gennem en netværksrådslagning for at planlægge fremtiden udenfor fængslet. En netværksrådslagning er et møde, hvor den indsatte familie, venner og

bekendte diskuterer og foreslår indsatser, der kan forbedre den indsatstes situation. Formålet med netværksrådslagningen er at gøre det lettere for den indsatte at vende tilbage til en normal tilværelse efter afsoning.

I projektet er der nu produceret en film hvor en indsat, en samordner og tre socialrådgivere fortæller om, hvad de indsatte fik ud af netværksrådslagningerne. Filmen kan ses på www.sus.dk/index.php?pageid=252

Aktiviteter

Projektet har gennemført følgende aktiviteter:

Projektetablering

Der blev etableret et samarbejdet med Statsfængslet i Vridsløselille, hvor der blev dannet en projektorganisation med repræsentanter fra SUS samt ledelse og personale fra fængslet.

Uddannelse af personale

Der er afholdt to undervisningsdage for fængselspersonalet for at 'klæde dem på' til den faglige og organisatoriske omstilling det var at inddrage civilsamfundet i opgaveløsningen.

Rekruttering af hovedpersoner

Fire indsatte blev rekrutteret gennem intern markedsføring af rådslagningsmetoden.

Rådslagninger

I projektperioden blev der gennemført fire rådslagninger med indsatte fra Statsfængslet i Vridsløselille.

Erfaringsopsamling

Der er produceret en film, hvor projektdeltagere fortæller om erfaringerne med projektet, og hvad de indsatte fik ud af netværksrådslagningerne.

Projektperiode

August 2008 - maj 2010

Rekvirent

Sygekassernes Helsefond

Samarbejdspartnere

Statsfængslet i Vridsløselille

Kontakt

Maria Trangbæk Ahrensburg, mt@sus.dk

Hovedstadens Stof og Graviditetsnetværk (Gravid på tværs)

Formål

Projekt Hovedstadens Stof- og Graviditetsnetværk er et netværk for professionelle aktører fra kommuner og hospitaler. Formålet med netværket er, at opkvalificere indsatsen for gravide med stofmisbrug - fra mange sider og igennem hele graviditetsforløbet.

SUS er tovholder for netværket.

Projektet skal udvikle metoder til alle faggrupper og sektorer i de deltagende kommuner. Disse aktører skal vide, hvordan de

- tidligt kan identificere mulige stofbrugere blandt gravide
- undervejs i forløbet kan være med til, at sikre hjælp til kvinden og hendes foster.

Formålet med projektet er at mindske risikoen for fosterskade og sideløbende sikre, at de professionelle aktører kan kvalificere kvinden til at mestre sin samlede situation og rollen som mor. Det gælder også mødre, der får deres barn anbragt.

Det tværfaglige samarbejde om gravide stofmisbrugere udføres i spillerummet mellem kontrol og hjælp. Målet er her, at den gravide stofbruger kan tilbydes et sammenhængende og helhedsorienteret tilbud. Blandt andet ved, at de professionelle opnår en fælles bevidsthed om det spillerum mellem kontrol og hjælp, som deres forskellige indsatser og kompetencer tilsammen udgør.

Det er også væsentligt, at de professionelle samarbejdspartnere sammen med kvinden formår at justere og balancere spillerummet undervejs i graviditetsforløbet og efterfølgende.

På den måde opnår kvinden og de professionelle størst mulig grad af samarbejde og enighed.

Aktiviteter i 2010

Projektet har i 2010 gennemført følgende aktiviteter:

- Afholdt tre netværksmøder (Februar, maj og september 2010).
- Løbende opdateret hjemmesiden (<http://gravidpaatvaers.dk>)
- Påbegyndt arbejdet med en tværfaglighåndbog for indsatsen for gravide med stofmisbrug.

Projektperiode

2008-2011

Rekvirent

Socialministeriet

Samarbejdspartnere

KABS FamilieVinklen

Kontakt

Jesper Henriksen, jeh@sus.dk

Implementering af teknologi til mennesker med handicap

Formål

Formålet med projektet er at:

- forbedre kommunikationsmulighederne hos mennesker med handicap
- styrke handicappede menneskers sociale relationer og netværk
- udvikle muligheder for selvbestemmelse
- øge livskvaliteten hos mennesker med handicap.

Aktiviteter i Afprøvnings- og implementeringsfasen

I 2010 har fem projekt-bosteder gennemført sidste dele af kompetenceløftet i de sociale medier, der implementeres. Der er sideløbende investeret i bl.a. touch skærmcomputere, computerspil såsom Wii og Xbox, webkameraer, videokameraer.

Bostederne har igangsat et arbejde med at udarbejde forankringsplaner for implementerede resultater samt en "Vision2013", der udover forankringen skal pege frem mod yderligere udvikling af projekterne på de enkelte bosteder. De fem bosteder er Stefanshjemmet (Århus Kommune), Skovbo (Skanderborg Kommune), Hulegården (Brøndby Kommune/Region H), Chr. X's Allé (Lyngby-Taarbæk Kommune) og bofællesskaberne Hyldebo, Kastaniely og Øresundshøj (Gentofte Kommune).

Projekt-styregrupperne på hvert bosted har arbejdet med IT-målplaner for beboerne samt organiseret hverdagen således at de udvalgte projektt teknologier bliver anvendt:

- Skype - og et forsimplet Skype interface udviklet af University of Victoria i Canada.
- YouTube - og EasyTube udviklet af IT-Universitetet).
- Programsnedker herunder internet, talemaskine mm.).
- Herbor både som individuel og kollektiv kommunikationsplatform, udviklet af Flexsus (www.flexsus.dk).
- PC-spil - X-box og Wii.
- Diverse almindelige mailprogrammer og hjemmesider.

Kompetenceløft for bostedernes medarbejdere og ledelse

Der er i projektet taget initiativ til en række fælles dialogseminarer for bostederne med det formål at sprede viden og ideer i implementeringen af teknologi blandt personale og ledelse. Desuden har projektet afholdt en særlig temadag med fokus på betjeningsudstyr på Stefanshjemmet i Århus. Temadagen var målrettet bostederne i projektet, hvor der er beboere med store fysiske funktionsnedsættelser, som har kompensationsbehov og forhold til at betjene fx en computer.

IT-frivillige på bosteder og samarbejde med IBM

Der afprøves nu en model for annoncering, rekruttering og fastholdelse af IT-frivillige, som yder et stykke frivilligt arbejde på bostederne. Strategien er beskrevet i et foreløbigt notat, og der er udviklet nogle hjælperedskaber til intern videndeling på bostederne samt en IT-logbog med aftaler mellem frivillige, beboer og personale samt beskrivelser af de aktiviteter, de IT-frivillige udfører løbende. De fire tilbud for voksne har alle frivillige tilknyttet. Det ene bosted til børn (Skovbo) har valgt en strategi med at forsøge at rekruttere pårørende som IT-frivillige.

Forsknings Samarbejder i ind- og udland

Der er indgået samarbejde med:

- University of Victoria - Letter of Intent om innovationssamarbejde. Samarbejdet har fokus på udviklingen af et simpelt Skype Interface. CanAssist har stillet sit produkt til rådighed og det er nu oversat til dansk i projektet, hvor det bruges på bostederne.
- DPU - Case studier om implementering af teknologi – om gennemførelse af single case studier med 11 beboere fordelt på projektbostederne.
- ITU - Software innovation, EasyTube - om udvikling af en perspektivrig applikation til video-plattformen YouTube (www.youtube.com), der gør brugergrænsefladen enklere og lettere tilgængelig for mennesker med kommunikationshandicap. Der er udarbejdet et faktaark om EasyTube og en manual til både YouTube og EasyTube, som kan hentes på <http://www.handicapogit.dk/teknologi/>

InnovationsNetværket 'Handicap & IT' – for IT-virksomheder

Efter kick off på InnovationsNetværket 'Handicap & IT' i oktober 2009 hos Alexandra Instituttet a/s på IT-Universitetet har netværket mødtes tre gange i 2010.

InnovationsNetværkets møder har været præget af god energi i den fælles idéudvikling om mulige samarbejdsflader og perspektiver for ny software innovation. Netværket skal mødes mindst to gange hvert år hos medlemsvirksomhederne.

Virksomhedssamarbejder

Der er i 2010 opdateret en indkøbsaftale med Hewlett-Packard (HP), som indeholder særlige priser på HP (og visse andre) produkter.

Projektet har i 2010 fortsat samarbejdet med firmaet Flexsus (www.flexsus.dk), der udvikler internetbaserede kommunikationssystemer – fx Herbor og konceptet "lige-til-pc" målrettet mennesker med kommunikationshandicap.

Der er ligeledes indgået samarbejde med I-Touch Aps fra virksomhedsnetværket, der leverer ultratynde touch skærme lavet af touch folie. Det drøftes om det er en mulighed for bostederne og i andre sammenhænge for mennesker med handicap.

Formidling af projektet – i Danmark og internationalt

Hjemmesiden www.handicapogit.dk er projektets vindue til den udadvendte kommunikation. Der er lagt en række artikler om teknologi-arbejdet på hhv. Stefanshjemmet, Klub Kildebakken samt Skovbo. Der er desuden på udgivet de to første nyhedsbreve for projektet.

Derudover er projektet i 2010 er blevet præsenteret på en række møder, offentlige arrangementer og konferencer:

Projektperiode

2008 – 2011

Finansiering

Velfærdsministeriets Satspulje

Samarbejdsparter

Alexandra Institut A/S, Kommunikationscentret i Hillerød, Danmarks Pædagogiske Universitetskole, Århus Universitet, IT-Universitetet i København, University of Victoria, Canada, Danske Handicaporganisationer.

Kontakt

Kasper Nizam, kn@sus.dk

Inspirationsmateriale om forebyggelse og håndtering af seksuelle overgreb mod mennesker med handicap

Formål

Socialt Udviklingscenter SUS har udviklet en inspirationspakke til undervisere og studerende på pædagog- og lærerseminarer, social- og sundhedsuddannelsen og socialrådgiveruddannelsen. Formålet med inspirationspakken er at give de studerende viden om forebyggelse og håndtering af seksuelle overgreb mod mennesker med handicap, så de er bekendt med problemstillingen, inden de forlader deres studie og senere i deres arbejdsliv har styrkede forudsætninger for at reagere på en evt. mistanke eller viden om et seksuelt overgreb.

Inspirationspakken blev i august 2010 sendt ud til alle pædagog- og lærerseminarer, social- og sundhedsuddannelser og socialrådgiveruddannelser.

Aktiviteter

- Opdatering og genoptryk af eksisterende materiale
- Udarbejdelse af nyt materiale
- Udarbejdelse af undervisningsmoduler
- Udarbejdelse af undervisningsvejledning og opgavehæfte
- Opdatering af www.forebygovergreb.dk og implementering af information fra www.stopovergreb.dk
- Pilotafprøvning og kvalitetssikring af inspirationspakken
- Markedsføring af inspirationspakken.

Projektperiode

Marts 2009 - september 2010

Rekvirent og finansiering

Servicestyrelsen

Samarbejdspartnere

Ministry of Design, webdesign

Kontakt

Maria Trangbæk Ahrensburg, mt@sus.dk

Koordination og faglighed i sagsbehandlingen for borgere med personlighedsforstyrrelse

Formål

Projektet skal styrke koordination og faglighed i sagsbehandlingen i bred forstand, for udsatte borgere med personlighedsforstyrrelser, i Frederiksberg Kommune. Udsatte borgere, er afgrænset til borgere, der er i matchgruppe fire eller fem.

For borgerne med personlighedsforstyrrelser, vil dette betyde en kvalitativt bedre sagsbehandling, hvor der er mere fokus på og tid til den egentlige opgave: At støtte borgeren i at opnå en forbedret livskvalitet.

Aktiviteter

Projektet er opdelt i fem faser:

1. Kortlægning

- hvor der er fokus på målgruppen. Hvem er det? Hvor mange er der? Hvilke udfordringer har de?

2. Identifikation af udviklingspotentialer

- hvor der er fokus på indsatsen. Hvordan ser samarbejde, koordinering og sagsgange ud i dag? Hvor kan der udvikles?

3. Målsætninger og udvikling

- hvor der er fokus på visioner, konkrete mål og udvikling af redskaber

4. Afprøvning

- hvor der er fokus på om de udviklede redskaber forbedrer sagsbehandlingen

5. Justering og formidling

- hvor fokus er på at tilrette redskaberne og brede dem ud til alle relevante parter

I 2010, blev fase 1 afsluttet med afrapportering af kortlægningen af målgruppen og indsatsen for målgruppen, som den ser ud i Frederiksberg Kommune. På baggrund af dette, blev det besluttet, at der fremover i projektet skal fokuseres på helhedssyn og koordination og på kommunikationen mellem professionelle og borger, med særligt fokus på borgere, der ikke har en diagnose, eller hvor de professionelle ikke ved, om borgeren har en diagnose.

Hele fase 2 er gennemført i 2010 med udpegnen af tre indsatsområder, hvortil der blev nedsat tre arbejdsgrupper:

- *Helhedsorienteret udredning*
 - metoden for udredningen
 - de strukturelle rammer for udredning
- *Rummelighed i systemet*
 - den måde borgerne mødes på kommunikativt
 - de fysiske rammer for borgerens møde med "systemet"
- *Tydelig opgavefordeling*
 - en model for koordinerende møder

- arbejdet med at inddrage og ansvarliggøre borgerne

Projektperiode

Første fase blev påbegyndt i 2009. Projektet løber til om med 2012.

Rekvirent og finansiering

Projektet gennemføres for Socialministeriets 15M-puljemidler

Samarbejdspartner

Frederiksberg Kommune

Kontakt

Jesper Henriksen, jeh@sus.dk

Mikrolån til socialt udsatte iværksættere

Formål

SUS har i 2010 afsluttet Projekt Mikrolån – et samarbejdsprojekt med Århus Kommune, hvor socialt udsatte fik erhvervsrådgivning og optog mindre lån til at starte som selvstændige erhvervsdrivende. I Projekt Mikrolån tilbydes låntageren en kredit på 1.000-50.000 kr., som kan benyttes til etablering af virksomhed.

Formålet med projektet er, at:

- Øge deltagernes individuelle empowerment
- Forbedre deltagernes faglige og sociale kompetencer
- Øge deltagernes sociale kapital
- Øge deltagernes muligheder for hel eller delvis selvforsørgelse
- Udvikle nye værktøjer til sagsbehandlere i forhold til aktivering og arbejdsprøvning

I forlængelse af pilotprojektet bevilligede Socialministeriet i 2010 penge til at SUS i samarbejde med Århus Kommune kan til videreudvikle, implementere og konsolidere erfaringerne fra pilotprojektet med henblik på at gøre mikrolån og iværksætteri til en fast bestanddel af den social- og beskæftigelsespolitiske indsats overfor udsatte i Århus Kommune.

Aktiviteter

I 2010 er der udviklet en holdbar og implementerbar model for Mikrolån – med udgangspunkt i erfaringerne fra pilotprojektet, som afdækkede en lang række juridiske og strukturelle barrierer.

Desuden er der igangsat et forrevaldelingsforløb med 15 potentielle mikrolånere. Forløbet skal afdække om de 15 borgere er egnede til at starte egen virksomhed med støtte fra Århus Kommune og SUS. I marts 2011 tages der endelig stilling til, hvem der får et mikrolån. Målgruppen er personer i matchgruppe 2 og enkelte i matchgruppe 3. Desuden har en række kommuner i 2010 henvendt sig til SUS, med ønske om at indføre mikrolån som en handlemulighed overfor borgere på kontanthjælp, sygedagpenge og førtidspension.

Projektperiode

Pilotprojekt: Primo 2008 til 2010

Projekt Mikrolån 2.0: 2010 – 2012.

Finansiering

Indenrigs- og Socialministeriet

Samarbejdspartner

Århus Kommune

Kontakt

Bernhard Jensen, bj@sus.dk

Puk Draiby, pd@sus.dk

Netværk – sådan!

Formål

Formålet med projektet er at forebygge og håndtere ensomhed blandt unge ved at skabe en bedre integration af indadreagerende unge i det eksisterende lokale foreningsliv – og samtidig skabe rum og muligheder for nye typer af aktiviteter i fritidslivet, som disse unge kan gøre brug af.

Projekt "Netværk – sådan!" sætter fokus på tværfagligheden som grundlag for aktiviteterne. Blandt andet gennem dialog og samarbejde mellem kommunale institutioner og forvaltninger og fritids- og foreningslivet. Målet er, at aktørerne får et større kendskab til hinandens formål, arbejdsområder og –processer. Og ikke mindst viden om de unge, der er i fokus og deres udfordringer. På denne baggrund udvikles nye tilgange, metoder og redskaber til at sikre bedre livsvilkår for ensomme indadreagerende unge.

Aktiviteter i 2010

- **Temamøder.** Der er afholdt tre temamøder – et i hver kommune – om projektet og problematikken omkring ensomme unge.
- **Afdækning.** Der er gennemført en omfattende afdækning af eksisterende fritidstilbud til unge i de tre kommuner – med fokus på tilbud, der er særligt perspektivrige for ensomme og indadreagerende unge. På baggrund af afdækningen udgav Socialt Udviklingscenter SUS et omfattende inspirationskatalog.
- **Udviklingsgrupper.** Der er nedsat udviklingsgrupper i hver af de tre kommuner, og afholdt i alt seks møder.
- **Ungetænk tank.** Der er nedsat en ungetænk tank, hvor deltagerne er unge mennesker, der har oplevet ensomhed som et problem. Der er afholdt to møder i tænketanken.
- **Værktøjskasse.** Socialt Udviklingscenter SUS har udviklet et foreløbigt koncept for en værktøjskasse, der skal indeholde inspiration og nyudviklede tilgange, metoder og redskaber til at sikre bedre livsvilkår for ensomme indadreagerende unge.

Projektperiode

2010 - 2012

Rekvirent

Egmont Fonden og Bikubenfonden

Samarbejdspartnere

Ventilen Danmark, Odense Kommune, Næstved Kommune og Kolding Kommune

Kontakt

Tina Hjulmann Meldgaard, thm@sus.dk

Anne Sørensen, ans@sus.dk

Puk Draiby, pd@sus.dk

Når beboerne sætter dagsordenen

Formål

Projekt "Når beboerne sætter dagsordenen" vil sikre positive forandringer for beboerne på bosteder for mennesker for udviklingshæmning i Kolding og Billund Kommune – med særlig fokus på brugerindflydelse

og selvbestemmelse. Disse forandringer skabes gennem udvikling af nye tilgange og metoder, der kan anvendes i et samarbejde mellem ledere, medarbejdere og beboere. Målet er at udvikle medarbejdernes kompetencer til at sikre en højere grad af brugerindflydelse for beboerne.

Projektet sætter stor fokus på bred formidling, der er produceret med udgangspunkt i at sikre tilgængeligheden for mennesker med udviklingshæmning.

Aktiviteter i 2010

- **Introduktionsmøder.** Der er afholdt to introduktionsmøder for beboere, medarbejdere og ledere i bosteder i Kolding og Billund Kommune.
- **Workshops.** Der er afholdt to workshops for beboere, medarbejdere og ledere i bosteder i Kolding og Billund Kommune med det formål at producere temaer omkring brugerindflydelse på bostederne.
- **Projektudviklingsgruppe.** Der er nedsat en projektudviklingsgruppe der har afholdt to møder. Gruppen bestod af medarbejdere og beboere fra bostederne, samt repræsentanter fra Udviklingshæmmedes Landsforbund. På møderne har deltagerne produceret og udvalgt fjorten temaer omkring brugerindflydelse.
- **Lokaludvikling.** Beboerne på hvert enkelt bosted har udvalgt 1-2 temaer, som de ønsker øget fokus på ift. brugerindflydelse. Herefter har medarbejderne arbejdet med at udvikle en strategi for dette (se nedenfor) og iværksætte den i praksis.
- **Medarbejderseminarer.** Der er afholdt et heldags medarbejderseminar med i alt omkring 120 deltagere. På seminaret var der fokus på gensidig sparring, vidensdeling og udvikling af strategi omkring øget brugerindflydelse på samtlige bosteder i Kolding og Billund Kommune.
- **Formidling.** Projektet har produceret fire mindre film, der visualiserer og dokumenterer projektets faser og aktiviteter. Projektet har produceret et temakatalog samt to kalendere, der illustrerer og sætter fokus på fjorten udvalgte temaer omkring brugerindflydelse på bostederne. Projektet har desuden produceret en præsentationsfolder.
- **Redaktionsgruppe.** Der er nedsat en redaktionsgruppe, der har til formål at sikre formidlingsprodukternes relevans og tilgængelighed for mennesker med udviklingshæmning. Gruppen mødtes én gang i 2010.

Projektperiode

1. januar 2010 – 30. september 2012

Rekvirent

Socialministeriet

Samarbejdspartnere

Kolding og Billund Kommune

Kontakt

Bernhard Jensen, bj@sus.dk

Tina Hjulmann Meldgaard, thm@sus.dk

Louise Boye Larsen, lbl@sus.dk

Projekt Vold & Trusler, 2008 - 2010

SUS har af Branchearbejdsmiljørådet Social & Sundhed (BAR SoSu) fået til opgave - sammen med Center for Alternativ Samfundsanalyse CASA - at tilrettelægge og gennemføre en voldsforebyggende indsats på social- og sundhedsområdet.

Målet er at sætte fokus på vold på arbejdspladser og at inspirere til forebyggelse, således at voldens omfang og skadevirkninger kan minimeres.

Projektet blev igangsat i oktober 2008 og sluttede med udgangen af 2010.

Følgende aktiviteter er gennemført i 2010:

Redigering af kampagnesite

SUS har i et tæt samarbejde med BAR SoSu gennemført en omlægning og opdatering af det materiale som tidligere er produceret til kampagnesitet www.etsundtarbejdsliv.dk om vold og voldsforebyggelse.

Filmklip

SUS producerede i 2009 fire film til kampagnesitet www.voldsomudtryksform.dk/vold. I 2010 er der produceret yderligere to film, hvor medarbejdere og ledere fortæller om, hvordan de på deres arbejdspladser arbejder med voldsforebyggelse.

Frontløberuddannelse

SUS & CASA har designet og tilrettelagt et uddannelsesforløb for tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter, ledere og konsulenter fra 20 arbejdspladser inden for social- og sundhedssektoren. 41 personer deltog i uddannelsen.

Forløbet strakte sig over fire intense undervisningsdage og gav deltagerne anvendelsesorienteret viden og redskaber til at identificere, forebygge og håndtere vold.

Ud over mere traditionelle undervisningsformer rummede uddannelsesforløbet gruppearbejde, løsning af hjemmeopgave om status og fremtid for den voldsforebyggende indsats på egen arbejdsplads, bearbejdning af cases, rollespil samt produktion af debat- og undervisningsvideoen 'Dilemmaer i spil'.

Projektperiode

2008-2010

Rekvirent

Branchearbejdsmiljørådet Social & Sundhed

Samarbejdspartnere

CASA - Center for Alternativ Samfundsanalyse

Kontakt

Bjarne Møller, bm@sus.dk

Yderligere oplysninger

www.etsundtarbejdsliv.dk/vold

Projekt Vold som Udtryksform

Siden 1992 har Projekt Vold som Udtryksform arbejdet med at forebygge vold på arbejdspladser på social- og sundhedsområdet. Fra 2007 og frem til udgangen af 2010 har projektet haft fokus på kommunale og regionale arbejdspladser. Aktiviteterne er muliggjort via en bevilling fra Folketingets Satspulje.

Formål

Målet med indsatsen er:

- at reducere antal episoder af vold og trusler om vold
- at sikre fokus på og udvikling af den voldsforebyggende indsats på arbejdspladser i social- og sundhedssektoren
- at optimere mulighederne for at sprede erfaringer og viden til andre forvaltningsgrene i kommuner og regioner
- at understøtte udviklingsinitiativer (på det voldsforebyggende område) i alle dele af de kommunale forvaltninger.

Den primære målgruppe for indsatsen er medarbejdere, ledere samt arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanter på de kommunale og regionale arbejdspladser.

Socialt Udviklingscenter SUS er sekretariat, koordinator, planlægger, formidler og tovholder på projektets mange aktiviteter.

Aktiviteter

Vold som Udtryksform har i 2010 gennemført flg. aktiviteter:

Faktaark

Der er i projektet produceret 31 elektroniske faktaark som er gjort tilgængelige via siden 'Fra A til Z' på www.voldsomudtryksform.dk

Faktaarkene er rubricerede indenfor seks temaområder: Definition af vold, forebyggelse af vold, når skaden er sket, nødværge, erstatning efter vold samt styrelse og centre på arbejdsmiljøområdet.

Temamøder

Der er i 2010 gennemført tre temamøder, et heldags- og to halvdagsarrangementer.

Temamøderne er gennemført i henholdsvis

- København (underviser psykolog Bo Hejlskov: 'Konflikthåndtering uden konfrontation - Low arousal') med 180 deltagere,
- Århus (underviser Jørn Nielsen, cand.pæd.psych., ph.d.: 'Forebyggelse af vold i arbejdet med børn og unge med voldsom adfærd') med 80 deltagere
- København (underviser Mette Lindgren Helde: Kultur møder og konfliktløsning – når kulturen spænder ben og konflikten skal løses') med 52 deltagere.

To 24 timers seminarer om den gode voldsforebyggende indsats

I maj og juni var Vold som Udtryksform vært for henholdsvis fem plejecentre på ældreområdet og ti botilbud til mennesker med udviklingshæmning. Alle inviterede arbejdspladser har stor erfaring med at forebygge vold.

Formålet med seminarerne var at samle, drøfte, videreudvikle og formidle de gode og effektive metoder og redskaber i det voldsforebyggende arbejde. De to seminarer indeholdt primært præsentationer af metoder og redskaber fra de enkelte arbejdspladser, erfaringsudveksling samt drøftelse af udviklingsbehov.

Under arrangementerne blev de enkelte arbejdspladser interviewet, ligesom der blev gennemført filmoptagelser af præsentationer og interviews.

I det kommende år vil det samlede materiale fra arrangementerne blive bearbejdet og gjort tilgængelig på www.voldsomudtryksform.dk.

Endvidere blev dele af det samlede materiale fra seminaret for ældreområdet anvendt i efterårets temamagasin om voldsforebyggelse (på ældreområdet).

Nyhedsbrevet Job uden Vold

Projektet har i 2010 udsendt seks udgaver af Nyhedsbrevet Job uden Vold - i marts, april, juni, september, november og december. I marts, juni og december udkom Nyhedsbrevet som planlagt udelukkende i en elektronisk udgave.

Nyhedsbrevene (å fire sider) er udsendt til kommuner, regioner, abonnenter, uddannelsessteder m.fl. Endvidere er de trykte udgaver udleveret ved temamøder, konferencer mv.

Temamagasin

Vold som Udtryksform udgav i december temamagasinet 'Voldsom - uden at vide det' med fokus på vold og voldsforebyggelse i ældresektoren.

Målgruppen er medarbejdere, arbejdsmiljørepræsentanter, tillidsfolk, ledere, undervisere, faglige organisationer m.fl. – inden for ældresektoren.

Magasinet blev trykt i 8.000 eksemplarer og er udsendt til alle landets kommuner, uddannelsessteder på social- og sundhedsområdet, abonnenter, plejecentre m.fl.

Arbejdspladstjek

I Vold som Udtryksform har vi udviklet et webbaseret redskab - Arbejdspladstjek - som gør det muligt for arbejdspladser at 'tage temperaturen' på den voldsforebyggende indsats. Arbejdspladstjek er tilgængeligt via projektets hjemmeside. Ud over at måle tilfredsheden med arbejdspladsens voldsforebyggelse, gør redskabet det nemmere at planlægge målrettede udviklingsindsatser på det voldsforebyggende område. Arbejdspladstjek består af et elektronisk spørgeskema og en resultatvisningsdel. Spørgeskemaet sætter fokus på arbejdspladsens retningslinjer mod vold, definition af fysisk vold, definition af psykisk vold, registrering af voldsepisoder, analyser af voldsepisoder, håndtering af voldsepisoder, anmeldelse af voldsepisoder, opfølgning på voldsepisoder, fysisk indretning, voldsforebyggelse i APV'en samt kurser og efteruddannelse i voldsforebyggelse.

Uddannelse til rådgiver i forebyggelse af vold

Den voldsrådgiveruddannelse, som Vold som Udtryksform har udviklet, fortsatte i 2010 med endnu et uddannelsesforløb for 24 deltagere. Ved udgangen af 2010 er i alt 120 personer uddannet som rådgivere i forebyggelse af vold.

Elektroniske nyhedsbreve

I løbet af 2010 er der udsendt en række elektroniske nyhedsbreve/nyhedsmails. De har primært indeholdt annoncering af aktiviteter, udgivelser samt omtale af arrangementer i Vold som Udtryksform.

Netværksgrupper

I 2010 har projektet haft følgende aktive netværksgrupper:

- Netværk for medarbejdere som arbejder med mennesker med udviklingshæmning (Region Sjælland)
- Netværk for medarbejdere som arbejder på ældreområdet (Region Midt)
- Netværk for medarbejdere som arbejder i socialpsykiatrien (Region Midt)
- Netværk for uddannede voldsforebyggelsesrådgivere (Vold som Udtryksform)

Alle netværksgrupper havde planlagt gennemførelse af to netværksmøder i løbet af 2010. Imidlertid måtte to møder aflyses på grund af for få tilmeldinger.

Cheffolder/-henvendelse

Vold som Udtryksform har produceret et kort til forvaltningschefer på social- og sundhedsområdet (blandt andet handicap, psykiatri, sundhed). Formålet med kortet er at informere om og inspirere cheferne til at sikre arbejdet med voldsforebyggelse, jf. aftalerne om trivsel og sundhed på arbejdspladser (OK 08). Kortet er udsendt i september 2010.

Indsats på uddannelsessteder

Alle uddannelsessteder for pædagoger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og -hjælpere samt socialrådgivere (ca. 80) har modtaget de nyhedsbreve som er produceret i årets løb. Desuden er der udsendt to eksemplarer af filmen RAMT til alle uddannelsesstederne.

Endvidere udskrev vi en konkurrence hvor tre uddannelsessteder kunne vinde to timers undervisning i voldsforebyggelse. Uddannelsesstederne valgte at udbyde undervisningen til alle de studerende på skolerne - på tværs af årgang og klasser. Der deltog ca. 150 studerende i undervisningen på hvert uddannelsessted.

Erfaringsopsamling

For at kunne tilrettelægge og implementere en fremtidig effektiv voldsforebyggende indsats i kommuner og regioner er der i 2010 gennemført en erfaringsopsamling vedrørende aktiviteterne i Vold som Udtryksform fra 2006-2009.

Erfaringsopsamlingen bygger på spørgeskemaundersøgelser hos Arbejdstilsynet, blandt brugere af projektets hjemmeside og deltagere i Vold som Udtryksforms konference i november 2009. Desuden er der gennemført interview med deltagere i projektets netværk og fra 'uddannelsen til rådgiver i forebyggelse af vold', med arbejdsmiljørepræsentanter i kommunerne, faglige eksperter, medlemmer af projektets følge-gruppe og to af projektkonsulenterne fra SUS. Endelig er der via et litteraturstudie indhentet fakta om vold på arbejdspladsen i Danmark i form af undersøgelser og statistik og foretaget en tekstanalyse af Vold som Udtryksforms egne materialer.

Resultaterne fra erfaringsopsamlingen er samlet i to rapporter: 'Erfaringsopsamling i projekt Vold som Udtryksform 2006-2009. Hovedkonklusioner' samt 'Vold som Udtryksform i perspektiv. Erfaringsopsamling for projekt Vold som Udtryksform 2006-2009.

www.voldsomudtryksform.dk

Projektets hjemmeside er blevet udbygget med en række nye sider og funktioner, og der er foretaget en løbende opdatering gennem 2010. Siden har haft 55.142 besøgende i 2010 - med i alt 73.692 sideeksponeringer.

Sekretariat

Vold som Udtryksform har året igennem modtaget et meget stort antal henvendelser vedrørende vold og voldsforebyggelse. Henvendelserne (telefonisk eller via mail) er kommet fra blandt andre arbejdspladser, uddannelsessteder, kommuner, medier m.fl. På baggrund af henvendelserne har projektets medarbejdere ydet rådgivning, vejledning, sparring, støtte og henvisning i et meget stort omfang.

Kontakt

Bjarne Møller, bm@sus.dk

Yderligere oplysninger: www.voldsomudtryksform.dk

Seksualpolitikker på specialskoler

Projekt 'Seksualpolitikker på specialskoler' er et samarbejdsprojekt mellem Socialt Udviklingscenter SUS og Sammenslutningen af Unge Med Handicap (SUMH).

Formålet med projektet er at hjælpe landets specialskoler med at udarbejde seksualpolitikker, der har fokus på seksualitet og forebyggelse af bekymrende seksuel adfærd og overgreb. Ved at formulere seksualpolitikker kan skolerne være med til at nedbringe risikoen for at elever udsættes for seksuelle krænkelse. Skolerne bliver dermed bedre til i fremtiden at forebygge og håndtere mistanke om seksuelle overgreb mod elever på specialskoler.

Aktiviteter i projektet

- **Kompetenceforløb**
Der er afholdt et kompetenceforløb til projektmedarbejdere i Sammenslutningen af Unge Med Handicap (SUMH)
- **Værktøjskasse**
Der er udviklet en værktøjskasse med en række redskaber, som specialskolerne kan anvende til udarbejdelse og implementering af en seksualpolitik. Værktøjsskassen uddeles til de deltagende specialskoler og kan downloades fra projektets hjemmeside www.projektseksualpolitik.dk
- **www.projektseksualpolitik.dk**
Der er udviklet en projekthjemmeside
- **Forløb på den enkelte skole**
Det er målet, at alle specialskoler deltager i et individuelt forløb, der indeholder opstarts- og implementeringsworkshops samt opfølgning. Forløbet er centreret omkring udarbejdelse og implementering af en seksualpolitik og tilhørende handleplan på den enkelte skole. Der er taget kontakt til en række skoler, og afholdt indledende møder med skolerne.

- **Netværksdannelse via regionale temamøder**
Forløbene på skolerne suppleres af netværksdannelse via regionale temamøder. Her sættes fokus på et relevant tema indenfor projektets område, og samtidig får de forskellige specialskoler mulighed for erfaringsudveksling
- **Formidlingsstrategi**
Projektet og værktøjskassen formidles via projekthjemmesiden www.projektseksualpolitik.dk samt en informationskampagne målrettet specialskolerne. Der laves desuden løbende pressemateriale gennem hele projektet for at sætte fokus på problemstillingen i den offentlige debat
- **Evaluering af projektet**
Projektet evalueres løbende med en kvantitativ før- og eftermåling samt en række fokusgruppesamtaler.

Projektperiode

2010 – 2013

Rekvirent

Socialministeriet

Samarbejdspartner

SUMH, Sammenslutningen af Unge Mennesker med Handicap

Kontakt

Maria Trangbæk Ahrensburg, mt@sus.dk

Seksualrådgivning - rådgivning om kærlighedslivet, sund seksualitet og forebyggelse af seksuelle krænkelser til mennesker med udviklingshæmning

Formål

Projektets formål er at etablere og drive en rådgivning om seksualitet samt forebyggelse og håndtering af seksuelle krænkelser til mennesker med udviklingshæmning. Derudover er projektets formål at bibringe læring om forebyggelse og håndtering af seksuelle krænkelser til mennesker med udviklingshæmning og give et kompetenceløft til ansatte i Udviklingshæmmedes Landsforbund, ULF.

I 2010 var der i alt 621 henvendelser til seksualrådgivningen.

Aktiviteter

- Drift af telefon- og chatrådgivningen, der har åbent hver mandag mellem 17.00 – 20.00. Rådgivningen er gratis og er forankret på www.ulf.dk. Den faglige rådgivning bliver varetaget af Steen Holmegaard Hansen, der er socialpædagog og seksualvejleder.
- Løbende registrering af henvendelser til seksualrådgivningen
- Markedsføring af seksualrådgivningen ved uddeling af postkort og plakater til ULF's medlemmer, bosteder for mennesker med handicap og på diverse konferencer.
- Brevkasse i ULF-bladet. Rådgiveren Steen Holmegaard Hansen skriver indlæg/artikler til ULF's medlemsblad om erfaringer og vigtige læringspunkter fra rådgivningen.
- Udvikling af en elektronisk tegneserie om seksualitet (med talesyntese) til www.ulf.dk
- Etablering af en ressourcegruppe.

Projektperiode

August 2009 - juli 2011

Rekvirent

Socialministeriet

Samarbejdspartnere

ULF, Udviklingshæmmedes Landsforbund
Seksualvejleder Steen Holmegaard Hansen

Kontakt

Maria Trangbæk Ahrensburg, mt@sus.dk

Sociale Opfindelser

Formål

Med støtte fra Velux Fonden har Socialt Udviklingscenter SUS sat fokus på sociale opfindelser. Sigtet har været at afprøve metoder og pege på fremtidige initiativer, der kan bringe det hidtil uudnyttede potentiale til social fornyelse i spil i Danmark.

Hele vores samfund er afhængigt af nytænkning. Vi har et konstant behov for at indrette vores samfund mest hensigtsmæssigt i forhold til de udfordringer, vi møder. Nye problemer kommer til og kræver nye løsninger. Og sådan har det altid været. Det er disse fornyende og nytænkte indsatser, vi kalder sociale opfindelser. Opfindelser, som ikke patenteres, fordi der ikke skal tjenes penge på dem. Opfindelser, som ikke nødvendigvis er en ting, men kan være en tænkemåde. Ved at identificere særlige karakteristika i sociale opfindelser kan vi finde og udvikle de sociale opfindelser, som vi tidligere har været blinde for. Og flere sociale opfindelser betyder bedre løsninger på sociale problemer.

Aktiviteter

Projekt Sociale Opfindelser har kombineret litteraturstudier, desktopresearch og interviews med udvikling og afprøvning af nye metoder – fx:

- Rådgivning og processtøtte til sociale opfindere
- Metoder til brugerdreven innovation
- Idéudvikling gennem innovationsnetværk for sociale opfindere, personer fra kreative miljøer og fagområder samt udviklingschefer mfl.
- Idéudvikling gennem Social Opfindescamp for sociale opfindere, ildsjæle fra kulturelle og kreative fag, brugere og fagfolk fra det sociale område.

Rapporten samler erfaringerne og erkendelserne fra disse aktiviteter. Den stiller skarpt på spørgsmålene:

- Hvad er en social opfindelse?
- Hvordan bliver sociale opfindelser til?
- Hvilke barrierer møder sociale opfindere?
- Hvordan bliver vi bedre til at hjælpe sociale opfindelser på vej?

Hovedkonklusionerne i rapporten er, at:

- Sociale opfindelser kan defineres som et banebrydende initiativ, der ændrer måderne, hvorpå mennesker relaterer sig til sig selv og hinanden. En social opfindelse løser eller forebygger et socialt problem - eller muliggør nye sociale fremskridt. En social opfindelse kan fx være en markant ny metode, organiseringsform, procedure, teknologi, lov mv.
- Sociale opfindelser er et vigtigt – men overset – led i sociale innovationsprocesser.
- Sociale opfindere støder på en række barrierer og udfordringer på vejen fra idé til opfindelse og realisering af den sociale opfindelse
- Sociale opfindelser kan fremmes i Danmark gennem konkrete støtteaktiviteter forankret i en 'platform for sociale opfindelser'

Projektperiode

August 2009 – December 2010

Rekvirent

VELUX Fonden

Kontakt

Per Holm, ph@sus.dk

Bernhard Jensen, bj@sus.dk

Yderligere oplysninger

www.socialeopfindelser.dk.

Socialt udsatte grønlandere i Danmark

Socialt udsatte grønlandere er karakteriseret ved, at de har massive sociale og psykiske problemer. Herudover mangler de ofte sproglige, uddannelsesmæssige og sociale forudsætninger, som er nødvendige for at klare sig i det danske samfund. Det paradoksale ved socialt udsatte grønlanderes situation i Danmark er, at de som danske statsborgere ikke bliver betragtet som en etnisk minoritet og derfor ikke er omfattet af integrationsloven og de forskellige integrationsindsatser i Danmark.

Siden 2004 har Socialt Udviklingscenter SUS i samarbejde med øvrige aktører på grønlanderområdet haft til opgave at styrke indsatsen for socialt udsatte grønlandere i Danmark. Gennem netværk og hjemmesiden www.udsattegroenlaenere.dk er der skabt en platform for videndeling, erfaringsudveksling og udvikling for medarbejdere på området samt udbredelse af kendskabet til socialt udsatte grønlanderes særlige vilkår. Dette har betydet, at kommunale sagsbehandlere, gadeplansmedarbejdere, medarbejdere i væresteder og misbrugsbehandlingstilbud m.v. er blevet bedre rustet til at imødekomme socialt udsatte grønlanderes behov.

I 2010 har vi videreført og afsluttet projekt 'Vidensformidling og udvikling af indsatsen overfor socialt udsatte grønlandere'.

Formål

Formålet med projektet er at formidle et overblik over indsatsen og anden viden omkring socialt udsatte grønlandere til aktørerne på området. Desuden er formålet at bringe aktørerne sammen og understøtte deres erfaringsudveksling for at udvikle indsatsen.

Aktiviteter

Aktiviteterne i projektet har i 2010 bestået af to hovedelementer:

- **Sekretariat for og støtte til netværk for aktører på grønlanderområdet. Herunder gennemførelse af netværksdage.** Netværket af aktører på grønlanderområdet består af ca. 60 personer, som er tilknyttet indsatsen for udsatte grønlandere i Aalborg, Esbjerg, København, Odense og Århus. Deltagerne kommer fra Kofoeds Skole, De Grønlandske Huse, kommunale og frivillige tilbud og projekter, mv.
Netværket mødes to gange årligt til et todages netværksmøde, hvor erfaringer og viden udveksles og der gives input til den løbende opkvalificering af indsatsen. SUS planlægger og er procesbestyrer på netværksdagene.
- **Drift af hjemmesiden www.udsattegroenlaendere.dk.** Hjørnестenen i projektet er hjemmesiden www.udsattegroenlaendere.dk. Her samles erfaringer fra praksis og anden viden om socialt udsatte grønlandere, som er relevant for de mennesker, der i deres arbejde skal finde løsninger for målgruppen. Hjemmesiden er samtidig portal for den samlede indsats med relevante links til fx aktører. Desuden er hjemmesiden platform for netværket for medarbejdere i tilbud for socialt udsatte grønlanderes og for erfaringsudveksling mellem aktørerne på området.

Projektet har gennem Satspuljen 2011 opnået finansiering til at fortsætte og videreudvikle netværket for aktører på område og udvikling af metoder til at styrke den lokale indsats i 2011 og 2012.

Projektperiode

2007-2010

Rekvirent

Velfærdsministeriet, Satspuljemidler

Kontakt

Puk Draiby, pd@sus.dk

Søskende fokus

Formål

Søskende fokus har til formål at sætte fokus på børn, som har søskende med handicap, fysisk og/eller psykisk sygdom – og give forældre og fagfolk redskaber til at støtte børnene. Mange raske børn har brug for støtte til at håndtere relationen til deres søskende. Det kan være fra forældre eller fra kammerater, en klasselærer eller andre børn, der er i samme situation, f.eks. i en søskendegruppe.

Aktiviteter

SUS har i 2010 udviklet hjemmesiden www.søskendefokus.dk. Hjemmesiden henvender sig til forældre og fagfolk - særligt lærere og pædagoger. Den er blevet til på baggrund af filmen "Så himmelsk anderledes", der er produceret af to forældre, som på egen krop har oplevet, hvor svært det kan være for raske børn at vokse op med en handicappet eller syg søster eller bror. Handicappet tager meget opmærksomhed i hverdagen, og derfor kommer de raske børn tit lidt ud på sidelinjen.

På hjemmesiden fortæller søskende, forældre og fagfolk i ord og billeder om deres oplevelser – og om, hvordan man bedst kan støtte og hjælpe de raske børn. For at gøre opmærksom på hjemmesiden er der udsendt PR-materiale to gange i løbet af året. Det har resulteret i stor interesse i form af både artikler og omtaler i flere organisationsblade og på flere organisationshjemmesider. Siden lanceringen i maj 2010, har hjemmesiden været velbesøgt – med 40-65 besøgende hver dag.

Projektperiode

2009-2010

Samarbejdspartnere

Nordstjernen Film & TV
Ordlek

Rekvirent

Sygekassernes Helsefond

Kontakt

Bjarne Møller, bm@sus.dk

Yderligere oplysninger

www.søskendefokus.dk

Tilbud til mennesker med sindslidelse og misbrug – dobbeltproblematik

SUS har i 2010 arbejdet intensivt med området omkring indsatsen for mennesker med sindslidelse og misbrug. SUS har haft opgaver på området finansieret af både SIND og Socialministeriet.

SUS har:

- Afholdt en konference om misbrug og sindslidelse på Christiansborg

- Gennemført en rundbordsamtale med eksperter på området om mulige fremtidige indsatsområder
- Gennemført en undersøgelse blandt landets kommuner om den nuværende indsats og ønsker til fremtiden. Her indgik både spørgeskemaundersøgelse og kvalitative interview
- Opbygget en vidensbase om international og nordisk viden på området
- Vundet Helsefondens prisopgave 2010 om den helhedsorienterede indsats for mennesker med dobbeltdiagnose
- Været i løbende dialog med Socialministeriets departement om udviklingen af området.

Formål

Det stiller store krav til både faglighed og personlige kompetencer at arbejde med mennesker, der både er sindslidende og har misbrug. I denne forbindelse dækker misbrug over både stof- og/eller alkoholmisbrug. Hvert enkelt tilbud samarbejder ofte med en bred vifte af aktører fra både sundheds- og socialsektor. Det er karakteristisk, at den nuværende indsats på området tilsyneladende ikke er særlig velorganiseret mange steder, og koordineringen mellem de forskellige aktører og sektorer fungerer ikke hensigtsmæssigt.

Produkter

Prisopgaven er udgivet af Helsefonden: "Mennesker med dobbelt diagnose kræver ikke dobbelt indsats" Rapport om kommuneundersøgelsen om indsatsen for mennesker med sindslidelse og misbrug udgives af SUS i 2011

Rapport om Vidensbase om den sociale indsats for mennesker med sindslidelse og misbrug udgives af SUS i 2011.

Kontakt

Jesper Henriksen, jeh@sus.dk

Tværfagligt Netværk Socialpsykiatri

Efter 14 år, har parterne i Tværfagligt Netværk Socialpsykiatri besluttet, at nedlægge netværket. Tværfagligt Netværk Socialpsykiatri har været med til at kvalificere opbygningen og udbygningen af socialpsykiatrien – i både de tidligere amter, i kommunerne og i de nuværende regioner.

Med distribueringen af pjecen "Fremtidens Socialpsykiatri – nye roller og veje" satte netværket et flot punktum for arbejdet – samtidig med, at der blevet peget fremad mod en ny fase i arbejdet med socialpsykiatrien.

Baggrund

Tværfagligt Netværk Socialpsykiatri (TNS) er et samarbejde mellem seks faglige organisationer: Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Ergoterapeutforeningen, FOA – Fag og Arbejde og Socialpædagogerne. De deltagende organisationer er som udgangspunkt hver repræsenteret med to medlemmer. Derudover har Videnscenter for Socialpsykiatri VISP været inviteret til møder og arrangementer, og sekretariatet har deltaget med to personer. Netværket har således bestået af 16 personer.

Udgivelser

Tværfagligt Netværk Socialpsykiatri udgav i 2009 hæftet: 'Fremtidens Socialpsykiatri – nye roller og veje'. Hæftet er blevet trykt i 2500 eksemplarer og blev bredt distribueret i 2010.

Projektperiode

Tværfagligt netværk Socialpsykiatri blev oprettet i 1996.

Kontakt

Jesper Henriksen, jeh@sus.dk

Udviklingshæmmet og kræftramt – et kortlægningsprojekt

Formål

Projektets overordnede formål er at skabe viden om de særlige forhold, der kan gøre sig gældende, når mennesker med udviklingshæmning får kræft med henblik på at kvalificere den fremtidige indsats på området.

Projektet har gennem sine aktiviteter søgt:

- At synliggøre forekomsten af kræft hos mennesker med udviklingshæmning.
- At synliggøre de behov og erfaringer, der beskrives af pædagogisk personale, pårørende og mennesker med udviklingshæmning, der oplever kræft.
- At skabe opmærksomhed på behovet for øget viden om opsporing samt på sundhedssystemets manglende viden om kommunikation med mennesker med kommunikationshandicap.

Aktiviteter

I forbindelse med projektet er der gennemført følgende aktiviteter:

- Telefonrundspørge til 100 bosteder for mennesker med udviklingshæmning
- Litteratursøgning på emnet "udviklingshæmning og kræft"
- Kvalitative interviews med personale på bosteder, hvor man har eller har haft beboere med kræft
- Kvalitative interviews med pårørende til udviklingshæmmede med kræft
- Talking mats interviews med mennesker med udviklingshæmning med kræftdiagnoser
- Udarbejdelse af rapport om projektet med anbefalinger for en fremtidig indsats
- Udarbejdelse af inspirationshæfte, der beskriver erfaringer, vanskeligheder og behov på bosteder, hvor beboere har fået kræft.

Samarbejdspartnere

Projektet er gennemført i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse.

Projektperiode

1. maj 2010 til 31. december 2010

Finansiering

Projektet er finansieret af Helsefonden

Kontakt

Maria Lincke Jørgensen mlj@sus.dk

Unge med ADHD - fastholdelse i job

Formål

Projektets overordnede mål er at medvirke til, at flere unge med ADHD får adgang til relevant støtte i job og dermed på sigt også adgang til et langt og godt arbejdsliv.

Projektets målgruppe er unge med ADHD fra 18-30 år, som er på kontanthjælp.

For at nå det overordnede mål er det projektnære mål at udvikle et fastholdelseskoncept, der:

- tager udgangspunkt i de unges og virksomhedernes ønsker og behov
- sætter virksomhedens arbejdsprocesser og kommunikation i centrum
- yder primær støtte til virksomheden, suppleret af individuel støtte til de unge.

Aktiviteter

I projektperioden udvikles og afprøves i samarbejde med medarbejdere i jobcentrene i Slagelse og Odense kommuner en række redskaber, der gør:

- at jobcentrene bliver bedre til at opspore de unge, altså opdage at de har ADHD
- at skabe bevidsthed blandt jobcentrenes sagsbehandlere om, at unge med ADHD har behov for støtte, selvom det ikke altid virker sådan
- at kvalificere den afdækning af behov, som jobcentrenes sagsbehandlere foretager
- at virksomhedskonsulenter opkvalificeres i forhold til, hvordan de bedst instruerer og forbereder virksomhederne
- at virksomhedskonsulenter opkvalificeres i forhold til, hvordan de bedst yder en kortsigtet fastholdelsesindsats (indslusning)
- at virksomheder opkvalificeres i forhold til, hvordan de bedst yder en langsigtet fastholdelsesindsats i forhold til de unge
- at de unge får den støtte, de har behov for, til at fastholde job.

I 2010 har de tilknyttede sagsbehandlere og virksomhedskonsulenter i jobcentrene arbejdet med afdækning af de unge med ADHD's behov for støtte og etablering af praktikpladser på relevante virksomheder. I den forbindelse er der udviklet og afprøvet et screeningsværktøj, der anvendes til at vurdere arbejdspladsens evne til at rumme en ung med ADHD. Forslag og støtte til hvordan arbejdspladsen kan tilpasse sig og hjælpe den unge er indbygget i redskabet.

Projektets resultater formidles løbende på hjemmesiden www.mapa.dk. På hjemmesiden findes:

- Viden om ADHD og de muligheder og barrierer, det giver de unge på arbejdsmarkedet
- Dialogguide o.a. redskaber bl.a. til opsporing af unge med ADHD samt til afdækning af interesser, ressourcer og barrierer i forhold arbejde
- Guide til identificering af støttebehov (med særligt fokus på unge med ADHD)
- Screeningsredskab til gennemgang af arbejdsplads og arbejdsrutiner
- Forslag til tilpasning af arbejdsplads, arbejdsrutiner og kommunikation

Projektperiode

2008-2011

Rekvirent

Arbejdsmarkedsstyrelsen

Samarbejdspartnere

ADHD-foreningen og jobcentrene i Slagelse og Odense kommune

Kontakt

Puk Draiby, pd@sus.dk